

OCCUPATIONAL GUIDELINES AND ATTITUDES TOWARDS THE CAREER OF NIGHT MUSICIANS IN HUAI KHWANG DISTRICT BANGKOK

Warut DEESIN^{1*} and Chairat WONGKITRUNGRUANG²

1 Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Thailand; warut.dee@ku.ac.th (Corresponding Author)

2 Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Thailand

ARTICLE HISTORY

Received: 20 June 2024

Revised: 4 July 2024

Published: 19 July 2024

ABSTRACT

The objective of this research were to study occupational guidelines, attitude towards the night musician in Huai Khwang district, Bangkok. Key informants were 9 persons of the night musicians in Huai Khwang district, Bangkok. Data were collected by in-depth interview. Descriptive analysis was use to data analysing. Research results showed that 1) Occupational guidelines found that entering the career of a night musician Caused by the motivation of liking at Night Musicians, information providers will have basic knowledge and skills in playing music. from family support And the income incentive is that musicians will earn about 800-1500 baht each day for playing music for 1 hour and 30 minutes, and each night they can work at more than 1 place, depending on their diligence and travel. 2) Attitude towards the career of night musicians. It was found that night musicians have an attitude towards their own career. Because I get to do work that I like and love. And a career as a night musician is a career with good income. But there is no stability and has a short working life Due to high competition and an increasing number of new generations. This causes night musicians to have to adapt to various situations such as music genres and dress in order to be appropriate and fashionable.

Keywords: Occupational Guidelines, Night Musician, Attitude towards the Night Musician

CITATION INFORMATION: Deesin, W., & Wongkitrungruang, C. (2024). Occupational Guidelines and Attitudes towards the Career of Night Musicians in Huai Khwang District Bangkok. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(7), 46

แนวทางการประกอบอาชีพและทัศนคติต่ออาชีพของนักดนตรีกลางคืนใน เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

วรุตม์ ดีสิน^{1*} และ ชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง²

1 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; warut.dee@ku.th (ผู้ประพันธ์บทความ)

2 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการประกอบอาชีพและทัศนคติต่ออาชีพของนักดนตรีกลางคืนในเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักดนตรีที่ประกอบอาชีพเป็นนักดนตรีกลางคืนในเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการวิจัย 1) แนวทางการประกอบอาชีพ พบว่า การเข้าสู่อาชีพนักดนตรีกลางคืนเกิดจากแรงจูงใจด้านความชอบที่นักดนตรีกลางคืนผู้ให้ข้อมูลจะมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการเล่นดนตรีจากการสนับสนุนของครอบครัว และแรงจูงใจในด้านรายได้ที่นักดนตรีจะมีรายได้ในแต่ละวันประมาณ 800-1500 บาทต่อการเล่นดนตรี 1 ชั่วโมง 30 นาที และในแต่ละคืนสามารถรับงานได้มากกว่า 1 แห่ง ขึ้นอยู่กับความขยันและการเดินทาง 2) ทัศนคติต่ออาชีพนักดนตรีกลางคืน พบว่า นักดนตรีกลางคืนมีทัศนคติต่ออาชีพของตนเอง เนื่องจากได้ทำงานที่ชอบและใจรัก และอาชีพนักดนตรีกลางคืนเป็นอาชีพที่รายได้ดี แต่ไม่มีความมั่นคง และมีอายุงานที่สั้น เนื่องจากการแข่งขันที่สูงและมีเด็กรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น ทำให้นักดนตรีกลางคืนต้องมีการปรับตัวตามสถานการณ์ต่างๆ เช่น แนวเพลง การแต่งตัว เพื่อให้เหมาะสมและทันสมัย

คำสำคัญ: แนวทางการประกอบอาชีพ, นักดนตรีกลางคืน, ทัศนคติต่ออาชีพนักดนตรีกลางคืน

ข้อมูลการอ้างอิง: วรุตม์ ดีสิน และ ชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. (2567). แนวทางการประกอบอาชีพและทัศนคติต่ออาชีพของนักดนตรีกลางคืนในเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(7), 46

บทนำ

อาชีพนักดนตรี เป็นอาชีพที่มีมาอย่างยาวนานในสังคมไทย (ไชแสง ศุขะวัฒน์, 2554) จะเห็นได้จากสถานที่ต่างๆ ได้แก่ งานแต่งงาน สถานบันเทิง ผับ เป็นต้น โดยอาชีพนักดนตรีจะมีการแบ่งเป็น 2 ประเภท โดยประเภทแรกจากเป็นนักดนตรีประจำในหน่วยงานราชการต่างๆ ได้แก่ ดุริยางค์ทหาร กรมศิลปากร ต่างๆ นักดนตรีประเภทนี้จะมีความคล้อยกับการทำงานบริษัท คือ มอบหมายทำตามหน้าที่ที่ตัวเองได้รับ ส่วนนักดนตรีอีกประเภท คือ นักดนตรีอาชีพกลางคืนที่เล่นในสถานบันเทิง บาร์ ร้านอาหาร เป็นต้น นักดนตรีประเภทนี้จะต้องมีความรับผิดชอบเป็นอย่างมาก เพราะอาชีพนี้เกี่ยวข้องถึงการอยู่รอดของชีวิต ถ้าไม่ได้ทำงานเท่ากับว่าไม่ได้เงิน และไม่มีรายได้ (สุกรี เจริญสุข, 2549) จึงทำให้หลายคนมองว่า อาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคงในชีวิต ในปัจจุบันอาชีพนักดนตรีกลางคืนเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ได้อย่างรวดเร็ว โดยได้รับค่าจ้างตั้งแต่ 700-1000 บาทต่อชั่วโมง แต่ในทางกลับกันนักดนตรีกลางคืนจะไม่มีระบบสวัสดิการ ประกันสุขภาพ กองทุนต่างๆ มารองรับ (สุรศักดิ์ หารธีระพิทักษ์ และคณะ, 2565) หรือปัจจัยภายนอกที่ทำให้การดำเนินชีวิตประสบปัญหา เช่น การเกิดโรคภัย เศรษฐกิจซบเซา ทำให้ร้านอาหารหรือสถานบันเทิงปิดตัว ส่งผลกระทบต่อนักดนตรีกลางคืน นอกจากนี้รูปแบบการจ้างงานที่ไม่มีสัญญาผูกมัดอาจทำให้ถูกยกเลิกสัญญาได้ หากไม่มีความเป็นมืออาชีพหรือร้านประสบปัญหา (เฉลิมพล เป้นจันทร์, 2559) แม้ว่าอาชีพนักดนตรีกลางคืนจะเป็นที่นิยมและมีจำนวนผู้ประกอบการอาชีพนี้เพิ่มขึ้นมาก แต่ร้านอาหารหรือสถานบันเทิงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ที่จะทำให้เห็นว่าอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพที่ได้รายได้ดี แต่ขาดความมั่นคงและก้าวหน้า ไม่มีเกณฑ์ในการกำหนดมาตรฐานรายได้ที่เป็นธรรมแก่นักดนตรี (ราเชนทร์ เหมือนชอบ, 2550)

จากประเด็นที่กล่าวมา โดยภาพรวมของอาชีพนักดนตรีกลางคืนจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งในเรื่องดนตรีที่มีการพัฒนามากขึ้น แนวทางการอาชีพนักดนตรีเพิ่มสูงขึ้น โดยรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพนักดนตรีกลางคืน เป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก ทำให้การศึกษาศาสนาอาชีพนักดนตรีกลางคืน เป็นสิ่งที่ควรเจาะลึกในเรื่องรายละเอียดซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก

การศึกษาค้นคว้านี้ ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของนักดนตรีกลางคืน เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ทั้งในเรื่องการประกอบอาชีพ ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงทั้งในเรื่องอุปสรรคในการทำงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางให้ผู้สนใจที่จะมาศึกษาข้อมูลและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน เพื่อทำให้อาชีพนักดนตรีกลางคืนมีความน่าสนใจและเป็นที่สังคมยอมรับมากขึ้น โดยมีคำถามการวิจัย 1) แนวทางการประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน มีรูปแบบอย่างไร เหตุผลในการประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน 2) ทศนคติต่ออาชีพนักดนตรีกลางคืนอย่างไร และวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อศึกษาแนวทางการประกอบอาชีพและทัศนคติของนักดนตรีกลางคืนบริเวณ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การศึกษาค้นคว้านี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ครบถ้วน งานวิจัยนี้จึงกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นักดนตรีกลางคืนในช่วงอายุ 20-35 ปี ที่ประกอบอาชีพเป็นนักดนตรีกลางคืนในสถานบันเทิงในเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 คน เนื่องจากผู้วิจัยต้องการเลือกช่วงอายุของผู้ให้ข้อมูลทั้งนักดนตรีรุ่นใหม่และนักดนตรีรุ่นเก่า เพื่อให้ข้อมูลของผู้วิจัยมีความครบถ้วนและสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi structured interview guidelines) 2) แบบจดบันทึก เป็นการบันทึกข้อมูลภาคสนาม จากการสัมภาษณ์ การสังเกตสภาพแวดล้อมทั่วไปของนักร้องและนักดนตรีกลางคืน รวมทั้งเหตุการณ์ที่พบและเกิดขึ้น 3) เครื่องบันทึกเสียง เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้วิจัยเก็บรายละเอียดของข้อมูลได้ครบถ้วน ไม่คลาดเคลื่อนและสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยต้องมีการขออนุญาตก่อนบันทึกเสียงทุกครั้ง 4) ตัวผู้วิจัย ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญ

ในการทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์ ตั้งคำถาม จดบันทึกและการวิเคราะห์ข้อมูล แต่เนื่องจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกเป็นการสื่อสารหรือพูดคุย เพื่อรวบรวมข้อมูล คำถามในการสัมภาษณ์อาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์หรือข้อมูลที่ได้รับ

กระบวนการวิจัย

การเก็บข้อมูลแบ่งตามลักษณะได้ 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยทำการค้นคว้าเอกสารหนังสือหรือตำรา เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนักดนตรีกลางคืน โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาเรื่องบริบทของพื้นที่เขตห้วยขวาง เพื่อให้เข้าใจพื้นที่ในการทำวิจัยอย่างเข้าใจและชัดเจนมากขึ้น 2) ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตามความเป็นจริงจากการสัมภาษณ์ ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีแนวทางการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การสังเกต จะเป็นการสังเกตบริบทแวดล้อมที่เกี่ยวกับนักดนตรีกลางคืน เช่น การแสดงสีหน้า อารมณ์ ท่าทางในขณะที่สัมภาษณ์ และสังเกตวิถีชีวิตทั่วไปในการดำรงชีพ การจดบันทึก ผู้วิจัยทำการจดบันทึก ขณะสัมภาษณ์ ในประเด็นที่สำคัญๆ เท่านั้น ทั้งนี้การบันทึกเสียงจะบันทึกเสียงขณะที่ทำการสัมภาษณ์ เพื่อที่ข้อมูลต่างๆ นั้น จะได้ไม่มีการตกหล่นหรือข้ามคำถามต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลดิบทุกชนิดทุกกรณีที่ได้มาตรวจสอบข้อมูลใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า นั้นเป็นข้อมูลเรื่องอะไร จากนั้นวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยสรุปเชื่อมโยงในประเด็นต่างๆ เพื่อให้เห็นว่า มีความสอดคล้องและเกี่ยวเนื่องกันในการปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างไร และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองและลักษณะของการประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน ทั้งในเรื่องแนวทางการประกอบอาชีพ และทัศนคติต่ออาชีพนักดนตรีกลางคืน รวมทั้งทราบถึงการปรับตัวและผลกระทบในด้านต่างๆ ของนักดนตรีกลางคืน โดยมีผลวิจัยดังต่อไปนี้

แนวทางการประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน

แนวทางการประกอบอาชีพ คือ การประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับตนเองทั้งในเรื่องความรู้และความสามารถ แล้วจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดด้วย โดยส่วนใหญ่การเริ่มประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน จะมีพื้นฐานการเล่นดนตรีก่อนที่จะมาประกอบอาชีพ โดยเป้าหมายในการมาประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืนส่วนใหญ่มาจากความชอบ ไม่ว่าจะเป็นการปลูกฝังจากครอบครัวที่เล่นดนตรีมาก่อนแล้ว หรือมีความใฝ่รักในเสียงเพลง จึงทำให้นักดนตรีมองว่า การประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืนต้องมาจากความชอบและใฝ่รักจริงๆ ถึงจะทำอาชีพนักดนตรีกลางคืนได้ การอดิชั่น หรือการหาร้าน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน โดยนักดนตรีกลางคืนจะต้องหาร้านในการเล่นดนตรี โดยการหาร้านที่เราสนใจนั้น จะมาจากเพื่อนสังคมในวงการดนตรี อินเทอร์เน็ต หรือกลุ่มนักดนตรีกลางคืน ซึ่งตรงนี้จะข้อมูลและตัวช่วยที่ทำให้เรามีแนวโน้มในการสร้างรายได้ อีกทั้งถ้านักดนตรีหาร้านได้แล้ว ยังต้องมีการอดิชั่นเพื่อคัดตัวและสามารถเข้าไปเล่นที่ร้านได้ เนื่องด้วยการคัดตัวเกิดจากนายจ้างหรือเจ้าของสถานบันเทิงทำหน้าที่ในการตัดสินใจ อาจจะมีเงื่อนไขในการตัดสินใจ เช่น การแต่งตัว แนวเพลง เป็นต้น ส่วนในเรื่องรายได้ อาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพที่ได้รายรับค่อนข้างเร็ว โดยทั่วไปแล้วเมื่อเข้าสู่การเป็นนักดนตรีกลางคืนจำนวนรายได้จะขึ้นอยู่กับอัตราจ้างที่ทำข้อตกลงกับนายจ้าง ที่อัตราการจ้างต่อรอบจะอยู่ระหว่าง 800-1,200 บาท ขึ้นอยู่กับการตกลงระหว่างนักดนตรี โดยรายได้จะเป็นการตกลงระหว่างนักดนตรีกับนายจ้างหรือเจ้าของสถานบันเทิง เพราะการแสดงบนเวทีใช้เวลาไม่นาน โดยพบว่า นักดนตรีจะใช้เวลาในการแสดงดนตรีครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยจะได้รับเงินในแต่ละวันหรือรับเงินสัปดาห์ละครั้ง อีกทั้งนักดนตรีสามารถรับงานเพิ่มได้มากกว่า 1 แห่ง ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับเวลาและการเดินทาง

1) แรงจูงใจในการเข้าสู่อาชีพนักดนตรีกลางคืน

การที่จะเข้าสู่อาชีพนักดนตรีกลางคืนนั้นจะต้องมีพื้นฐานการเล่นดนตรีและการฝึกฝนมาในระดับหนึ่ง มีใจรัก ความชอบ หรือมีการปลูกฝังจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพดนตรี ก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการอาชีพนักดนตรีกลางคืน จากการศึกษาด้านแรงจูงใจและสาเหตุที่หันเข้าสู่อาชีพนักดนตรีกลางคืน มีดังนี้

1.1) แรงจูงใจจากความชอบ นักดนตรีส่วนใหญ่ก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นอาชีพนักดนตรีกลางคืน จะมีการฝึกฝน และเรียนรู้ดนตรีขั้นพื้นฐานมาก่อน บวกกับนักดนตรีมีความชื่นชอบและใจรักเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว หรือไม่ก็มีการสนับสนุนของครอบครัวปลูกฝังในการเล่นดนตรีมาตั้งแต่เด็ก อาจจะมีคนในครอบครัวที่เล่นดนตรีอยู่แล้ว จึงเป็นแรงจูงใจให้อยากประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน

1.2) แรงจูงใจด้านรายได้ นักดนตรีบางคนเลือกที่จะเล่นดนตรีกลางคืนเพราะว่าอาชีพนี้มีรายได้ที่ค่อนข้างสูง และได้รับเงินค่อนข้างรวดเร็ว เพราะว่าการทำงานของอาชีพนักดนตรี จะมีราคาที่ไม่ตายตัวและรายได้ โดยส่วนใหญ่จะได้วันต่อวัน และนักดนตรียังสามารถรับงานเพิ่มได้อีกอย่างน้อยวันละ 2-3 งาน

2) ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน

การประกอบอาชีพของนักดนตรีกลางคืนต่างมีปัญหาที่หลากหลายรูปแบบ ปัญหาที่เกิดขึ้นก็เป็นปัญหาพื้นฐานที่นักดนตรีต้องพบเจอ และปัญหาบางอย่างก็อาจจะแตกต่างกันไป ซึ่งผู้วิจัยได้แยกเป็นประเด็นไว้เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของนักดนตรี ดังนี้

2.1) อายุ เป็นสิ่งสำคัญและเป็นข้อจำกัดของนักดนตรีเป็นอย่างมาก โดยพบว่า การทำงานของนักดนตรีกลางคืน มีอายุสูงสุด 40 ปี เพราะมีนักดนตรีรุ่นใหม่ขึ้นมาแทนพร้อมกับกระแสแนวเพลงที่แปรเปลี่ยน รวมไปถึงสุขภาพร่างกายที่เสื่อมลงเรื่อยๆ

2.2) การขาดความรับผิดชอบและวินัยของการเป็นอาชีพนักดนตรีกลางคืน ที่จะต้องมีการมีการฝึกซ้อมกันเป็นวง โดยหัวหน้าวงจะให้แนวเพลงทั้งเก่าและใหม่หรือที่เป็นกระแสให้คนในวงแกะเพลงและทำการบ้าน เพื่อรวมตัวซ้อมดนตรี และต้องมีวินัยในการขยันฝึกซ้อม โดยนักดนตรีจะต้องตรงต่อเวลาถือเป็นเรื่องสำคัญในการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง

2.3) ปัญหาด้านสุขภาพ การเล่นดนตรีกลางคืนจะต้องทำงานกันเป็นทีม โดยสมาชิกแต่ละคนจะอยู่ประจำตำแหน่งเครื่องเล่นดนตรีแต่ละชนิด ดังนั้นหากขาดสมาชิกคนใดคนหนึ่งขาดหายไปก็จำเป็นต้องหาผู้เล่นคนอื่นมาแทน มิเช่นนั้นวงดนตรีก็ไม่สามารถเล่นต่อได้ ที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการและนักดนตรีเอง ดังนั้นการดูแลสุขภาพให้แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจจึงเป็นสิ่งสำคัญ

3) การดำเนินชีวิตของนักดนตรีกลางคืน

จากการศึกษาการดำเนินชีวิตของนักดนตรีกลางคืน ทำให้ทราบว่า การดำเนินชีวิตของนักดนตรีกลางคืนมีการสวนทางกับอาชีพที่ทำงานเวลากลางวัน ซึ่งมีวิถีชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันออกไป เช่น การพักผ่อน หรือการหาอาชีพในช่วงเวลากลางวัน เช่น การขับรถส่งอาหารเดลิเวอรี่ การขายของออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้นักดนตรีกลางคืนจะต้องแบ่งเวลาในการฝึกซ้อมดนตรีและการแกะเพลง ซึ่งเป็นเงื่อนไขและปัจจัยหลักในการเล่นดนตรีกลางคืน และในวันหยุดเทศกาลหรือวันหยุดสุดสัปดาห์นั้น ซึ่งคนทั่วไปจะไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ ผิดกับนักดนตรีกลางคืนที่ต้องรับงานและไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ เพราะในวันหยุดเทศกาลหรือวันหยุดสุดสัปดาห์ จะเป็นช่วงที่นักดนตรีจะมีรายได้และงานที่มากกว่าวันปกติ

ทัศนคติต่ออาชีพนักดนตรีกลางคืน

นักดนตรีกลางคืนมีทัศนคติต่ออาชีพนักดนตรีกลางคืนที่ดีมาก ไม่มีใครเสียใจที่เดินทางสายอาชีพนักดนตรี เนื่องจากนักดนตรีมองว่า การที่ตัดสินใจเลือกอาชีพนักดนตรีกลางคืน เพราะว่ามันมีใจรักในการเล่นดนตรี และอีกด้านหนึ่งนักดนตรีมองว่า นอกจากความชอบและใจรักแล้ว เรายังสามารถนำมาประกอบอาชีพและสร้างรายได้ให้กับตัวเองและครอบครัวอีกด้วย ถึงแม้ว่า นักดนตรีกลางคืนเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี แต่ไม่มีความมั่นคง และมีอายุงานที่สั้น เนื่องจาก

การแข่งขันที่สูงและมีเด็กรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น ทำให้นักดนตรีกลางคืนต้องมีการปรับตัวตามสถานการณ์ต่างๆ เช่น แนวเพลง การแต่งตัว เพื่อให้เหมาะสมและทันสมัย

ในการศึกษาเรื่องทัศนคติต่ออาชีพนักดนตรีกลางคืน จะมีประเด็นที่แตกต่างกันออกไปและมีแนวความคิดในแง่มุมมองต่างๆ ซึ่งแยกประเด็นและสรุปคร่าวๆ ได้ดังนี้

- 1) นักดนตรีเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี แต่ขาดความมั่นคง การเปรียบเทียบอาชีพนักดนตรีกับอาชีพงานประจำ ถือว่าอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพที่รายได้ดีมาก แต่อาชีพนักดนตรีกลางคืนก็จะมีผลกระทบ คือ ความไม่มั่นคง เนื่องด้วยอาชีพนักดนตรีกลางคืนเป็นอาชีพที่สามารถทำงานและพร้อมเลิกจ้างได้ตลอดเวลา เพราะว่าอาชีพนักดนตรีกลางคืนไม่มีสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้เป็นเรื่องปกติของอาชีพนักดนตรีกลางคืนที่ต้องมีการวิ่งหางานอยู่ตลอดเวลา ถ้าโชคดีนักดนตรีก็จะมีงานและรายได้ที่เพิ่มขึ้น ฉะนั้นอาชีพนักดนตรีกลางคืน จะมีความมั่นคงได้ จะต้องขึ้นอยู่กับหลายๆ องค์ประกอบ ทั้งในเรื่องชื่อเสียงของวง เป็นที่รู้จักในสังคมของนักดนตรีกลางคืน เอกลักษณ์ของวง ความขยันในการหางาน และมีความรับผิดชอบต่อนักที่ตัวเอง
- 2) ไม่มีการกำหนดเกณฑ์ค่าจ้างของนักดนตรีที่แน่นอนขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ในการเล่นดนตรี ด้วยส่วนใหญ่การกำหนดราคาการจ้างนักดนตรี เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่ขึ้นอยู่กับนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ ทำให้การจ้างนักดนตรีเป็นรูปแบบที่ไม่ตายตัว โดยนายจ้างจะมีการกำหนดเกณฑ์เป็นมาตรฐาน อาจจะมาจากการใช้มาตรฐานของวงดนตรีที่เคยอยู่ก่อนหน้าแล้ว หรือเป็นมาตรฐานของเจ้าของกิจการ โดยเช่นนี้รายได้ของนักดนตรีกลางคืน ในแต่ละร้านก็จะมีรายได้ที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับนายจ้างเป็นหลัก
- 3) อาชีพนักดนตรีกลางคืนขาดความก้าวหน้าความเจริญรายได้ โดยนักดนตรีส่วนใหญ่ในเรื่องการมีรายได้ในส่วนใหญ่จะได้รับรายได้ที่เท่าเดิม แม้จะมีประสบการณ์เล่นร้านเป็นระยะเวลาานาน แต่ทางร้านก็จะไม่มีการปรับการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น โดยค่าจ้างขึ้นอยู่กับเวลาที่ตกลงกับนายจ้างตั้งแต่แรกแล้ว

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองและลักษณะของการประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน ทั้งในเรื่อง แนวทางการประกอบอาชีพ ทัศนคติต่ออาชีพนักดนตรีกลางคืน โดยแนวทางการประกอบอาชีพของนักดนตรีกลางคืน โดยส่วนใหญ่ นักดนตรีจะมีพื้นฐานในการเล่นดนตรีมาก่อน อีกทั้งการประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน ต้องมีแรงจูงใจในด้านต่างๆ เช่น แรงจูงใจจากความชอบ แรงจูงใจด้านรายได้ การเข้าสู่อาชีพนักดนตรีกลางคืน นักดนตรีต้องมีการอดิชนเพื่อคัดเลือกเข้าทำงานในผับ ซึ่งสอดคล้องกับ ทวิช กุลวงษ์ (2556) กล่าวว่า นักดนตรีที่เข้าสู่เส้นทางความเป็นนักดนตรีอาชีพในผับจากการเรียนรู้ด้านดนตรีแบบนอกระบบนั้น ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเองเป็นหลัก โดยศึกษาจากสื่อสังคมออนไลน์ หนังสือ วิดีโอ หรือวีซีดีเพลงการแสดงดนตรี นอกจากนี้ยังเรียนรู้จากผู้คนที่สนใจด้านดนตรีหรือนักดนตรีอาชีพ ส่วนการเตรียมตัวสำหรับการคัดเลือกเข้าทำงานในผับ นักดนตรีเริ่มจากการหาข้อมูลที่สำคัญต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผับที่จะไปสมัคร แนวเพลงที่ผับต้องการ ค่าตอบแทน การแต่งกายและลีลาท่าทางในการแสดงดนตรี การประกอบอาชีพของนักดนตรีกลางคืน โดยทั่วไปแล้วเมื่อเข้าสู่การเป็นนักดนตรีกลางคืน จำนวนรายได้จะขึ้นอยู่กับอัตราจ้างที่ทำข้อตกลงกับนายจ้าง ที่อัตราการจ้างต่อรอบจะอยู่ระหว่าง 800-1,200 บาท ขึ้นอยู่กับการตกลงระหว่างนักดนตรี โดยรายได้จะเป็นการตกลงระหว่างนักดนตรีกับนายจ้างหรือเจ้าของสถานบันเทิง สอดคล้องงานวิจัยของ ธิตาพร สันติ (2564) กล่าวว่า การจ้างงานของนักดนตรีในปัจจุบันจะเป็นการจ้างงานเป็นรูปแบบการผ่านนายจ้างโดยตรง และการแนะนำซึ่งกันและกัน

เพราะการแสดงบนเวทีใช้เวลาไม่นาน จากการศึกษาพบว่า นักดนตรีจะใช้เวลาในการแสดงดนตรีครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยจะได้รับเงินในแต่ละวันหรือรับเงินสัปดาห์ละครั้ง อีกทั้งนักดนตรีสามารถรับงานเพิ่มได้มากกว่า 1 แห่ง ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับเวลาและการเดินทาง โดยแนวเพลงการเล่นของร้านแต่ละร้านนักดนตรีกลางคืนจะต้องศึกษากลุ่มลูกค้าสถานที่ เพื่อเล่นแนวเพลงที่ตอบใจกับเจ้าของร้านหรือกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาฟัง หรือนักดนตรีจะใช้วิธีการดูลูกค้าที่

หน้างานว่า ลูกค้ายอมรับฟังเป็นลูกค้าแนวไหน สอดคล้องวิจัยของ พงศธร กุลชล (2560) กล่าวว่า I-CARE ซึ่งหมายความว่า ฉันทใส่ใจ ซึ่งประกอบด้วย I (Interaction) หมายถึง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งก็คือ กลุ่มลูกค้า C (Customer Tastes) หมายถึง ความใส่ใจในรสนิยมและความชอบของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งก็คือ กลุ่มลูกค้า โดยนักดนตรีจะต้องมีการฝึกซ้อมและอัปเดตเพลงให้เข้ากับยุคสมัยที่เกิดขึ้นเพื่อสร้างกลุ่มลูกค้า ซึ่งสอดคล้อง ทวิช กุลวงษ์ (2556) กล่าวว่า นอกจากนี้นักดนตรียังต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอให้ทันกับยุคสมัยและกระแสความนิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อให้ประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง นักดนตรีอาชีพในฉบับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของนักดนตรีที่สามารถยึดเป็นอาชีพเลี้ยงตัวและครอบครัวได้

การประกอบอาชีพของนักดนตรีกลางคืนมีปัญหาที่เกิดขึ้นก็เป็นปัญหาพื้นฐานที่นักดนตรีต้องพบเจอและปัญหาบางอย่างก็อาจจะแตกต่างกันไป ซึ่งประเด็นปัญหาและอุปสรรคของนักดนตรี คือ 1) อายุ 2) การขาดความรับผิดชอบ และวินัยของการเป็นอาชีพนักดนตรี และ 3) ปัญหาด้านสุขภาพ การเล่นดนตรีกลางคืนจะต้องทำงานกันเป็นทีม โดยสมาชิกแต่ละคนจะอยู่ประจำตำแหน่งเครื่องเล่นดนตรีแต่ละชนิด ดังนั้นหากขาดสมาชิกคนใดคนหนึ่งขาดหายไปก็จำเป็นต้องหาผู้เล่นคนอื่นมาแทน มิเช่นนั้นวงดนตรีก็ไม่สามารถเล่นต่อได้ ที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการและนักดนตรีเอง ดังนั้นการดูแลสุขภาพให้แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจจึงเป็นสิ่งสำคัญ

นักดนตรีกลางคืนที่มีทัศนคติต่ออาชีพนักดนตรีกลางคืนที่ดีมาก นักดนตรีมองว่า การที่เราเลือกอาชีพนักดนตรีกลางคืน เพราะว่ามันสนุกในการเล่นดนตรี สอดคล้องวิจัยของ ปณิศา พรประสิทธิ์ (2558) กล่าวว่า การรับรู้คุณค่าและความหมายในการเป็นนักดนตรี ได้แก่ การหลอมรวมดนตรีกับตัวตน การเกิดประสบการณ์เป็นหนึ่งเดียวกับดนตรี และการรับรู้ว่าดนตรีคือชีวิต ความเข้าใจประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตนเอง และการรับรู้ความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ

แต่ในทางกลับกันมุมมองในด้านอาชีพของนักดนตรีกลางคืน จะมีปัจจัยหลักเกี่ยวกับทัศนคติอีกด้านของอาชีพนักดนตรีกลางคืน คือ 1) นักดนตรีเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี แต่ขาดความมั่นคง 2) ไม่มีการกำหนดเกณฑ์ค่าจ้างของนักดนตรีที่แน่นอนขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ในการเล่นดนตรี 3) อาชีพนักดนตรีกลางคืนขาดความก้าวหน้า ความเจริญรายได้ โดยนักดนตรีส่วนใหญ่ในเรื่องการมีรายได้นั้น ส่วนใหญ่จะได้รับรายได้ที่เท่าเดิม แม้จะมีประสบการณ์เล่นร้านเป็นระยะเวลานาน แต่ทางร้านก็จะไม่มีการปรับการอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น โดยค่าจ้างขึ้นอยู่กับเวลาที่ตกลงกับนายจ้างตั้งแต่แรกแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราเชนทร์ เหมือนชอบ (2550) ที่พบว่า อาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพที่รายได้ดี แต่ขาดความมั่นคงและก้าวหน้า ไม่มีเกณฑ์ในการกำหนดมาตรฐานรายได้ที่เป็นธรรมแก่นักดนตรี เป็นอาชีพที่นับวันการแข่งขันจะสูงขึ้นเรื่อยๆ นักดนตรีจะอยู่ในอาชีพได้ในระยะเวลานั่นเอง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจในการศึกษาแนวทางการเริ่มประกอบอาชีพนักดนตรีกลางคืน ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ด้านสุขภาพ อาชีพนักดนตรีกลางคืน เป็นอาชีพที่มีการทำงานแตกต่างกับงานกลางวัน ทั้งในเรื่องการพักผ่อน การดูแลสุขภาพ ซึ่งเป็นปัญหาหลักของนักดนตรีกลางคืน ทำให้ผู้วิจัยมองว่า นักดนตรีกลางคืนต้องดูแลสุขภาพตัวเองเป็นหลัก เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบที่ตามมา ไม่ว่าจะเป็นการขาดรายได้ หรือการขาดงานของวงดนตรี

2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาครั้งนี้พบว่า นักดนตรีกลางคืนเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง ทั้งในเรื่องรายได้ เรื่องอายุงานที่สั้น สุขภาพ เป็นต้น ทำให้ผู้วิจัยมองว่า อาชีพนักดนตรีกลางคืนควรอาชีพที่ถูกผลักดันในเรื่องที่สำคัญ ทั้งในเรื่องการมีอาชีพที่มั่นคง มีการเซ็นสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีสวัสดิการให้กับอาชีพนักดนตรีกลางคืน การเข้าสู่ระบบประกันสังคม เป็นต้น และต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการผลักดันอาชีพนักดนตรีกลางคืน ให้เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับในสังคม ยกย่องอาชีพนักดนตรีกลางคืนให้มีความน่าสนใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลกระทบของนักดนตรีกลางคืนในทุกด้าน เช่น ผลกระทบด้านความสัมพันธ์ ผลกระทบด้านสุขภาพ หรือความมั่นคงในอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาของอาชีพนักดนตรีกลางคืนให้เป็นที่ยอมรับในสังคมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ไชแสง ศุภะวัฒน์. (2554). *สังคีตนิยมว่าด้วย: ดนตรีตะวันตก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมพล แป้นจันทร์. (2559). *ภาษา-ครู-ยาเสพติด-โอกาส-วัฒนธรรมอุปสรรคบนเส้นทางการศึกษาของนักเรียน 3 จังหวัดชายแดนใต้*. สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th>.
- ทวิช กุลวงษ์. (2556). *เส้นทางชีวิตสู่การเป็นนักดนตรีอาชีพในผับ*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธิดาพร สันดี. (2564). ผลกระทบ และการปรับตัวในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในกลุ่มอาชีพนักดนตรี. *จันทร์เกษมสาร*, 27(2), 289-316.
- ปณิชา พรประสิทธิ์. (2558). *ประสบการณ์ด้านจิตใจในการพัฒนาตัวตนทางดนตรี และความหมายในชีวิตของนักดนตรีมืออาชีพ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงศธร กุลชล. (2560). *กลยุทธ์การพัฒนาธุรกิจวงดนตรีอคูสติคในสถาบันบันเทิง: กรณีศึกษาสถาบันบันเทิงเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราเชนทร์ เหมือนชอบ. (2550). *นักดนตรี: ชีวิตบนวิถีการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม.
- สุกรี เจริญสุข. (2549). *บริหารจินตนาการ: กรณีศึกษาวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สุรศักดิ์ หารธีระพิทักษ์, จินดา แก่นสมบัติ, อัครวดี เชื้ออมกลาง และ สุวิษาน อุ่ณอุดม. (2565). การศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการของนักดนตรีมืออาชีพในสถานประกอบการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 19(2), 107-114.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).